

Eind 2018 vragen de drie bedrijven een uitbreiding aan: Bioverti en D'Hoore tot 90.000 ton en Compovit tot 85.000. En ook nu is bezorgdheid om milieu de drijfveer achter de uitbreidingen: verstrenging bemestingsnormen binnen MAP6 (hoewel nog niet goedgekeurd), bijdrage aan een kringloopeconomie, zoals OVAM die voorstaat en het behalen van klimaatdoelen.

RO/2006/01: Bedrijfsgebonden

Geen van de verwerkers kan overleven, als geen externe mest wordt aangevoerd. Daarvoor is de eigen fractie mest te beperkt. Daarenboven worden varkensbedrijven tot op meer dan 100km opgevoerd als leveranciers van de extra aangevraagde hoeveelheid, hoewel ook de regionale inbedding van belang is binnen de omzendbrief.

RO/2006/01: Transport

16 transporten per dag voor D'Hoore en 18 voor Bioverti en Compovit –enkel mest en verwerkte producten. Voor Bioverti moet dit gecombineerd worden met oa. de transporten van en naar de slachthuizen De Brabandere en het Exportslachthuis op dezelfde baan. Bij D'Hoore en Compovit is de landelijke baan smal en niet voorzien op zwakke weggebruikers. Hoewel de omzendbrief spreekt van een beperking van afstandstransport, omwille van de kosten, worden afstanden van meer dan 100km niet geschuwd in de aanvragen.

RO/2006/01: Ruimtelijke inpasbaarheid

Zowel D'Hoore als Compovit liggen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. In principe mag de schoonheid van het landschap dan niet worden aangetast. Maar de nieuwe co-dextrein zette de deur open, mits maatregelen. Maar ook in het verleden werd hier al op afgeweken. Met de stelling dat deze installaties deel uitmaken van het boerenlandschap, worden ze amper nog weggestopt, laat staan geweigerd. De uitweg naar bedrijventerreinen werdtot op vandaag amper benut-hoewel het Vlaams Coördinatiecentrum voor mestverwerking (VCM) binnen de omzendbrief de opdracht kreeg om deze piste actief te onderzoeken. Mogelijks spelen grondprijs en weerstand bij omwonenden hier in mee.

En wat met mogelijke gezondheidseffecten?

In Vlaanderen bestaat geen onderzoek naar de gezondheidseffecten van de intensieve veeteelt op de omwonenden. Laat staan voor de mestverwerking. In de milieueffectenrapportage (MER) wordt dan ook uitgegaan van een nuleffect. Klopt dit?

Fijnstof en endotoxinen (celwanden van afgestorven bacteriën) hebben een bewezen effect op de luchtwegen van omwonenden en zeker voor COPD-patiënten (VGO, 2016). Alles hangt af van doses, blootstellingsduur, gevoeligheid

van de ontvanger en aard van de stoffen. Ook geuroverlast heeft aangetoonde effecten op zowel het welzijn als de fysieke gezondheid.

Zowel Bioverti, als Compovit lozen effluent (40.000 l/dag). Effluent is het 'water' dat overblijft na het scheiden van de dikke fractie. Dit water mag beperkt zouten bevatten en wordt gemeten op gehalte nitraten en fosfaten. De bacteriële samenstelling wordt niet gemonitord, hoewel bewezen is dat zelfs met aangehaalde technieken nog steeds salmonella en Enterococci, alsook antibioticaresten overblijven (RIVM, 2017).

Vlaanderen experimenteert in het maken van kunstmest uit dierlijke mest. Moest er behoefte zijn aan extra mest, zou dit een antwoord kunnen zijn op het energieverblindende procedé waarmee op vandaag kunstmest uit stikstofgas in de lucht wordt gemaakt. Om deze kunstmest (ammoniumnitraat/-sulfaat) te maken, is er een zuur nodig (zwavelzuur of salpeterzuur). En dat houdt risico's in. De onderzoeken naar de ramp in Zevekote, brachten aan het licht dat de controle op de installaties gebrekkig was. Productie van kunstmest en het werken met dergelijke stoffen, hoort voor ons, gezien de risico's, thuis op een bedrijventerrein.

Aanzuigeffect

De mestverwerkingssector haalt duidelijk haar slag thuis: de toevoer van mest neemt toe en geeft ruimte aan regionale uitbreiding van de veestapel. Hoewel subsidies als doel hadden de waterkwaliteit te verbeteren, zorgen ze eerder voor een aanzuigeffect voor nieuwe en grotere stallen en een integratie van voeder-, veeteelt en mestverwerkende bedrijven. De industrie neemt het platteland in en de kleine boer verdwijnt naar de rand. En ook zij dienen bezwaar in tegen de komst van de industrie in landelijk gebied.

De West-Vlaamse Milieufederatie pleit, samen met Natuurpunt De Torenvalk en De Bron, dan ook voor een veestapel waarvan de mestproductie afgestemd is op de bemestingsnoden van de eigen akkers. Pas dan kunnen we spreken van een circulaire landbouweconomie.

Lees het artikel mét links na op: <http://www.westvlaamsemilieufederatie.be/landbouw-en-visserij/#veeteelt>

Tekst Bart Vanwildemeersch
Meer weten? www.westvlaamsemilieufederatie.be/beleidsthema's/landbouw-en-visserij/#veeteelt